

Менеджмент та управління бізнес-процесами

УДК 658.012

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.15051402>

**Інноваційні методи оптимізації управлінських та технологічних процесів
у бізнес-середовищі України**

Найдюк Петро Вадимович,

аспірант, Волинський національний університет ім. Лесі Українки, Луцьк,
Україна, <https://orcid.org/0009-0002-7352-1790>

Хорошко Олег Владиславович,

доктор філософії з менеджменту, старший викладач кафедри
маркетингу, менеджменту та підприємництва Економічного факультету
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, Україна,
м. Харків, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-4183-0073>

Нікулін Андрій Сергійович,

інженер-технолог, Mechanical Engineering Technologists and Technicians,
smart-mechtech, <https://orcid.org/0009-0007-1588-9411>

Прийнято: 06.03.2025 | Опубліковано: 19.03.2025

Анотація. Цифрові технології стрімко змінюють вимоги до бізнес-середовища, змушуючи компанії адаптувати свої стратегії, методи управління та взаємодію з партнерами. Українські підприємства повинні трансформувати власні стратегії розвитку, методи діяльності та взаємодії з основними економічними суб'єктами. Це зумовлює необхідність використання інноваційних методів оптимізації, що ґрунтуються на цифрових технологіях

та можливостях інтернету. Такі рішення сприяють створенню інтегрованих платформ для бізнесу, де можна здійснювати фінансові операції, аналізувати ринкові дані та шукати бізнес-партнерів. Зважаючи на глобальні виклики, спричинені воєнними діями, українська економіка повинна адаптуватися до нових реалій, упроваджуючи новітні управлінські практики. Ефективність підприємницької діяльності та її довгостроковий розвиток значною мірою залежать від застосування інноваційних інструментів для оптимізації основних процесів. **Мета** дослідження – проаналізувати сучасні погляди на оптимізацію управлінських процесів у бізнесі України, визначити основні проблеми та запропонувати шляхи їхнього розв’язання. **Методи.** У процесі роботи використано комплексний підхід, що охоплює методи порівняльного аналізу наукових джерел, синтезу та узагальнення інформації. Встановлено, що інтеграція в управління технологій, таких як великі дані (Big Data), штучний інтелект (AI) та автоматизовані платформи, сприяє підвищенню ефективності бізнес-процесів. **Результати.** У статті висвітлено актуальність цифрової трансформації українських підприємств під впливом сучасних викликів, зокрема, економічних наслідків війни. Цифровізація відкриває нові можливості для бізнесу: завдяки Big Data компанії аналізують споживчі тенденції, а алгоритми AI дають змогу прогнозувати попит і налаштовувати персоналізовані пропозиції для клієнтів. Водночас низький рівень цифрової грамотності працівників, фінансові обмеження та технічні виклики залишаються суттєвими бар’єрами на шляху трансформації. Запропоновано комплексний підхід для розв’язання зазначених проблем, що передбачає технологічний аудит, модернізацію інфраструктури та навчання персоналу. Доведено, що успішна інтеграція цифрових рішень можлива лише за реалізації цього комплексного підходу. **Висновки.** Застосування інноваційних методів оптимізації є основним чинником зростання результативності управлінських

процесів. Подальші дослідження можуть зосереджуватися на розробці адаптивних моделей упровадження таких методів в українські компанії та аналізі їхнього довгострокового ефекту для конкурентоспроможності бізнесу.

Ключові слова: цифровізація, інноваційні рішення, бізнес-процеси, цифрова економіка, цифрові технології, трансформація бізнесу.

Innovative methods for optimizing management processes in Ukraine's business environment

Naidiuk Petro,

Postgraduate student, Lesya Ukrainka Volyn National University, Lutsk, Ukraine,
<https://orcid.org/0009-0002-7352-1790>

Oleh Khoroshko,

PhD in Management, Senior Lecturer at the Department of Marketing,
Management, and Entrepreneurship, Faculty of Economics, V. N. Karazin Kharkiv
National University, Kharkiv, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0002-4183-0073>

Andrii Nikulin,

Engineer-technologist, Mechanical Engineering Technologists and
Technicians, smart-mechtech, <https://orcid.org/0009-0007-1588-9411>

Abstract: Digital technologies are rapidly reshaping the demands of Ukraine's business environment, forcing companies to adapt their strategies, management methods, and interactions with partners. Ukrainian companies must transform their development strategies, operational models, and engagement with

key economic stakeholders. This necessitates the use of innovative optimization methods based on digital technologies and Internet capabilities. Such solutions facilitate the creation of integrated business platforms where financial transactions occur, market data is analyzed, and business partners are identified. Amid global challenges caused by military conflict, the Ukrainian economy must adapt to new realities by implementing advanced management practices. The effectiveness and long-term development of entrepreneurial activity largely depend on the application of innovative tools for optimizing core processes. The **purpose** of this study is to analyze modern approaches to optimizing management processes in Ukrainian businesses, identify key challenges, and propose solutions to address them. **Methods.** A comprehensive approach was employed in this study, incorporating comparative analysis of scientific sources, synthesis, and information generalization. The findings indicate that integrating technologies such as Big Data, artificial intelligence (AI), and automated platforms enhances business process efficiency. **Results.** The article highlights the relevance of digital transformation for Ukrainian enterprises in the face of contemporary challenges, particularly the economic consequences of war. Digitalization opens new opportunities for businesses: Big Data enables companies to analyze consumer trends, while AI algorithms help predict demand and tailor personalized customer offerings. However, low digital literacy among employees, financial constraints, and technical challenges remain significant barriers to transformation. Comprehensive solutions have been proposed to overcome these challenges, including technological audits, infrastructure modernization, and employee training. It has been demonstrated that the successful integration of digital solutions is possible with proper technological assessments, infrastructure upgrades, and workforce skill development. **Conclusions.** The study concludes that implementing innovative optimization methods is a key factor in improving management efficiency. Future research may focus on developing adaptive models for implementing these methods in Ukrainian companies and analyzing their long-term impact on business competitiveness.

Keywords: digitalization, innovative solutions, business processes, digital economy, digital technologies, business transformation.

Постановка проблеми. Для збереження конкурентоспроможності сучасний український бізнес повинен активно впроваджувати цифрові інструменти. Автоматизація процесів, аналіз великих даних та застосування штучного інтелекту дають можливість підприємствам швидше реагувати на ринкові зміни. Проте багато компаній постає перед проблемами впровадження новітніх технологій через обмежені фінансові ресурси, застарілу інфраструктуру та недостатню підготовку персоналу.

Сучасні тенденції розвитку бізнесу в Україні вимагають не лише вдосконалення управлінських процесів, а й оптимізації технологічних процесів у виробництві. Індустрія 4.0, автоматизація, впровадження роботизованих систем і штучного інтелекту сприяють підвищенню ефективності виробничих підприємств. Використання цифрових двійників, IoT-рішень та хмарних обчислень дозволяє підприємствам оперативно адаптуватися до змін ринку та оптимізувати ресурсні витрати.

Особливо гостро ця проблема стає актуальною в умовах воєнного стану, коли компаніям необхідно швидко адаптуватися до нових реалій, зберігаючи фінансову стійкість, та шукати нові ринки збуту. Важливим завданням є аналіз інструментів, які можуть допомогти підприємствам ефективно впроваджувати цифрові технології, а також розробка практичних рекомендацій щодо їхнього застосування.

З погляду наукових досліджень, важливим аспектом є визначення ефективних методів інтегрування інноваційних інструментів у систему управління підприємствами. Сьогодні існує значна кількість наукових досліджень щодо інноваційних інструментів розвитку бізнесу, однак деякі аспекти цього процесу недостатньо вивчені. Для прикладу, потребують

детального аналізу питання адаптації світових практик інноваційної оптимізації до специфічних умов українського бізнес-середовища, використання автоматизованих інструментів управління підприємством (ERP-систем, бізнес-аналітики, хмарних платформ тощо), а також формування рекомендацій щодо подолання бар'єрів інноваційної трансформації.

З практичного погляду, дослідження цієї проблеми є важливим для результативності функціонування підприємств таких галузей, як виробництво, логістика, маркетинг, фінанси тощо. Застосування інноваційних інструментів сприяє зменшенню затрат часу на прийняття управлінських рішень, підвищенню точності аналізу ринкових тенденцій, зниженню ризиків та забезпеченню персоналізованого підходу до клієнтів. Водночас відсутність чіткої стратегії інноваційної трансформації та її фрагментарний характер на багатьох підприємствах призводять до неоптимального використання ресурсів та зменшення конкурентоспроможності.

Таким чином, необхідність розробки комплексної стратегії оптимізації бізнес-процесів, урахування сучасних технологічних трендів та впровадження інноваційних методів управління є актуальним завданням, що потребує як теоретичного осмислення, так і практичної реалізації. Дослідження сприятиме не лише підвищенню ефективності діяльності підприємств, а й формуванню сприятливих умов для довгострокового економічного зростання країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасних умовах інноваційної трансформації бізнесу питання оптимізації управлінського обліку набуває особливої актуальності. Значна кількість науковців досліджували вплив цифровізації на управлінські процеси та пропонували інноваційні підходи до їхнього удосконалення.

Вагому роль у цій галузі відіграють праці І. В. Пушкарь, Г. Г. Гладчук та К. Г. Храпач [1], у яких розглянуто диджиталізацію як інноваційний інструмент оптимізації управлінського обліку на підприємствах України.

Також Л. І. Райчева та В. О. Горбаньова [2], К. О. Бужимська та М. В. Желіховська [3] акцентували на інноваційній трансформації бізнес-процесів, новітніх тенденціях та моделях підприємницького розвитку в умовах інноваційної економіки як основному елементі формування стратегії розвитку бізнесу, що дає можливість адаптуватися до трансформацій у макросередовищі.

Теоретичні засади інноваційної трансформації бізнесу та цифрової економіки досліджували А. С. Панчук, К. О. Малькова [4] та А. Ю. Голобородько [5], які наголошували на важливості інтегрування сучасних технологій у бізнес-моделі підприємств для досягнення стратегічних задач та їхньому впливі на трансформацію управлінських практик. Зокрема, Т. В. Гринько та Т. З. Гвініашвілі [6] зосередили увагу на формуванні системи конкурентоспроможності суб'єктів підприємництва, підкреслюючи значення інноваційних технологій у забезпеченні стійкого розвитку. Практичні аспекти інноваційної трансформації управління підприємствами розглянули А. І. Євтух, Я. В. Вівтоніченко та В. Р. Космін [7], які запропонували інноваційні підходи до управління бізнес-процесами, підкреслюючи значення цифрових інструментів для підвищення ефективності операційної діяльності. У цьому ж напрямі працювали В. В. Томах, Т. Є. Сігаєва та М. В. Мартиненко [8], аналізуючи трансформацію управління підприємствами України в контексті сталого розвитку та пропонуючи інноваційні рішення й креативні технології для забезпечення стійкості бізнесу.

Д. В. Боднар та С. В. Семенюк [9] дослідили конкурентоспроможність підприємств у цифровій економіці, акцентуючи на впровадженні цифрових технологій для закріплення лідерських позицій на ринку. Л. Л. Лазебник та В. О. Войтенко [10] підкреслюють значення інформаційної інфраструктури в цифровізації бізнес-процесів та її вплив на ефективність управлінських рішень. Також С. В. Обіход [11] аналізує впровадження інформаційно-

комунікаційних технологій до системи управління бізнес-процесами українських підприємств, що сприяє економічному розвитку загалом.

Стаття М. В. Белікова (M. V. Byelikova) [12] присвячена питанням цифрової організації діяльності туристичних агентств в умовах світової пандемії, що проявляється в змінах у їхній роботі (перехід на дистанційне обслуговування, більша гнучкість у зміні умов бронювання турів, постійний контроль умов в'їзду та виїзду з країн, використання нових форм документації для туристів). Останніми роками внаслідок пандемії та карантинних обмежень зросла кількість електронних документів для в'їзду в інші країни, деталі яких автори описують вперше.

У сільськогосподарському секторі проблеми сучасної трансформації аналізували С. В. Шахаєв та О. О. Сунцова [13]. Вони дослідили управління конкурентоспроможністю підприємств в умовах активного розвитку інноваційних рішень. Під час кризових ситуацій, зокрема війни, важливі аспекти цифровізації бізнесу досліджували О. Л. Шевченко та А. Ю. Стрілець [14], які акцентували на викликах і можливостях, що виникають у таких складних обставинах. Схожі питання розглядали В. М. Шкляр та А. О. Петухов [15], які вивчали значення інноваційних інструментів в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю підприємств.

Окремим важливим етапом є навчання персоналу роботі з новими цифровими платформами, що не тільки підвищить продуктивність, але й дасть можливість сформувати культуру інновацій у компанії. Це стане рушійною силою змін, сприяючи оптимізації процесів і впровадженню нових ідей для подальшого розвитку. У цьому контексті особливої уваги заслуговує думка Криворучко Г. В. та співавторів, які наголошують, що в умовах цифрової трансформації процес найму та управління персоналом підприємства потребує особливого підходу, орієнтованого на пошук і розвиток працівників з інноваційним мисленням та готовністю до постійного навчання. Саме людський капітал стає ключовим фактором ефективного впровадження

інноваційних методів оптимізації управлінських процесів [17]. Дослідники підкреслюють, що систематичне підвищення кваліфікації працівників у сфері цифрових технологій має стати стратегічним пріоритетом для компаній, які прагнуть залишатися конкурентоспроможними в сучасному бізнес-середовищі.

Останні дослідження також звертають увагу на особливі характеристики сучасної трансформації бізнесу. Так, Н. М. Євтушенко та Д. І. Стеценко [16] розглядають виклики та можливості адаптації бізнес-процесів підприємств до нових реалій.

Водночас залишається низка нерозв'язаних питань, насамперед щодо інтеграції інноваційних інструментів у специфічні галузі економіки, адаптації малих та середніх підприємств до цифрових змін, а також впливу цифровізації на корпоративну культуру та організаційну структуру. Це дослідження має на меті заповнити наявні прогалини шляхом детального аналізу впливу інноваційних інструментів оптимізації на управлінський облік з урахуванням галузевих особливостей, а також розробити рекомендацій щодо ефективної трансформації підприємств різних масштабів.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Дослідження наукових джерел дає змогу стверджувати, що інноваційні методи оптимізації управлінських процесів є досить ефективними в бізнес-середовищі України. Проте, попри вагомі результати в дослідженні цієї теми, декілька важливих аспектів потребують подальшого вивчення. Теоретичні засади застосування інноваційних методів оптимізації, особливо в контексті їхнього впливу на стратегічне управління бізнес-середовищем, потребують систематизації. Це створює перешкоди для формування комплексного підходу до інтеграції цифрових технологій, спрямованого на вдосконалення управлінських процесів. Функціональні можливості цифрових платформ для оптимізації бізнес-процесів в Україні потребують глибшого наукового вивчення. Важливим залишається питання адаптації цих технологій до

локальних ринків та їхнє ефективне застосування в різних галузях. Додаткової уваги потребує аналіз впливу соціокультурних чинників на процес упровадження інноваційних методів оптимізації. Ці аспекти часто залишаються недооціненими, хоча вони суттєво впливають на успішність трансформаційних процесів.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Основними цілями статті є аналіз ролі інноваційних методів в оптимізації управлінських процесів у бізнес-середовищі України, оцінка їхнього впливу на ефективність та розробка науково обґрунтованих рекомендацій щодо їхнього запровадження. Завдання роботи охоплюють дослідження теоретичних аспектів інноваційних методів оптимізації управлінських процесів та визначення їхньої ролі для підвищення результативності діяльності підприємств у сучасному бізнес-середовищі України. Окрім того, передбачено вивчення сучасних інноваційних технологій, що застосовуються в оптимізації управлінських процесів, з подальшим аналізом їхніх функціональних можливостей у контексті організаційно-економічних характеристик українських підприємств. За результатами дослідження буде розроблено рекомендації щодо розв'язання основних проблем і запропоновано стратегії інтеграції інноваційних методів оптимізації управлінських рішень, що сприятимуть підвищенню продуктивності та конкурентоспроможності підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інноваційні методи оптимізації є важливим чинником сучасного процесу цивілізації. Інновації є невіддільною частиною економічної діяльності. У сучасному світі успіх підприємства визначається не лише досвідом, а й здатністю швидко адаптуватися до змін. Упровадження інноваційних методів оптимізації процесів управління на підприємствах, спрямоване на покращення бізнес-процесів, є складним завданням, що потребує належного обґрунтування його доцільності.

Інноваційні методи оптимізації процесів управління стимулюють виробничі процеси, сприяють появі нових видів товарів і послуг, а також стабілізують економіку в періоди спаду [8, с. 3].

Застосування інноваційних методів оптимізації в бізнес-середовищі є основою цифрової економіки, що характеризується створенням інформаційного контенту, низьким споживанням ресурсів при створенні цифрових товарів, а також миттєвою глобальною доступністю [13].

Під час упровадження інноваційних методів оптимізації управлінських процесів у бізнес-середовищі система управління повинна бути не просто інструментом, а головним елементом реалізації стратегічних цілей компанії та механізмом підтримки її організаційних цінностей. Інноваційний процес є трансформацією сучасного знання, наукових ідей та інновацій, які змінюють соціальну реальність. Основою цього процесу є розробка, упровадження та поширення нововведень, що мають практичне застосування та комерційний потенціал для задоволення нових соціальних потреб [7, с. 18].

Упровадження інноваційних методів оптимізації підприємницької діяльності є однією з головних переваг в оцінці інвестиційного потенціалу та залученні зовнішніх інвесторів. Застосування новітніх підходів дає можливість ефективніше організовувати власну діяльність із найсприятливішої позиції для побудови відносин з іноземними клієнтами та споживачами [15, с. 233–234].

Оптимізація управлінських процесів у бізнес-середовищі залежить від інноваційної трансформації, яка розпочалася ще до повномасштабного російського вторгнення та мала на меті створення цифрової держави без зайвої бюрократії. Це сприяє зростанню продуктивності, покращенню комунікації з клієнтами та зміцненню репутації компаній. Водночас запровадження інноваційного інструментарію не обмежується лише автоматизацією чи впровадженням нових технологій, а передбачає глибшу перебудову бізнес-моделей, що робить управління гнучким і адаптивним до змін [16, с. 213]

Бізнес може обирати різні стратегії розвитку, враховуючи власну місію та доступні управлінські інструменти. Однак саме запровадження інноваційного інструментарію відкриває найбільші перспективи, оскільки є основою новітніх підходів до управління та функціонування бізнесу. Воно передбачає не просто впровадження технологій, а й формування гнучких управлінських моделей, здатних підлаштовуватися до динамічних ринкових трансформацій. Інтеграція інноваційного інструментарію сприяє створенню ефективної системи прийняття рішень, оптимізації внутрішніх процесів і покращенню комунікації, що робить бізнес більш конкурентоспроможним у сучасному економічному середовищі (рис. 1).

Інноваційні інструменти оптимізації стимулюють розвиток бізнес-екосистем і платформ, оновлюючи структуру бізнес-моделей. Завдяки технологіям і зростанню обсягу даних компанії отримують нові можливості для оптимізації процесів та ухвалення ефективних рішень.

Основні інноваційні методи цифрової трансформації охоплюють:

- хмарні технології для спільної роботи та результативного застосування ресурсів;
- стратегії монетизації мобільного трафіку;
- стандартні рішення для прискорення бізнес-процесів.

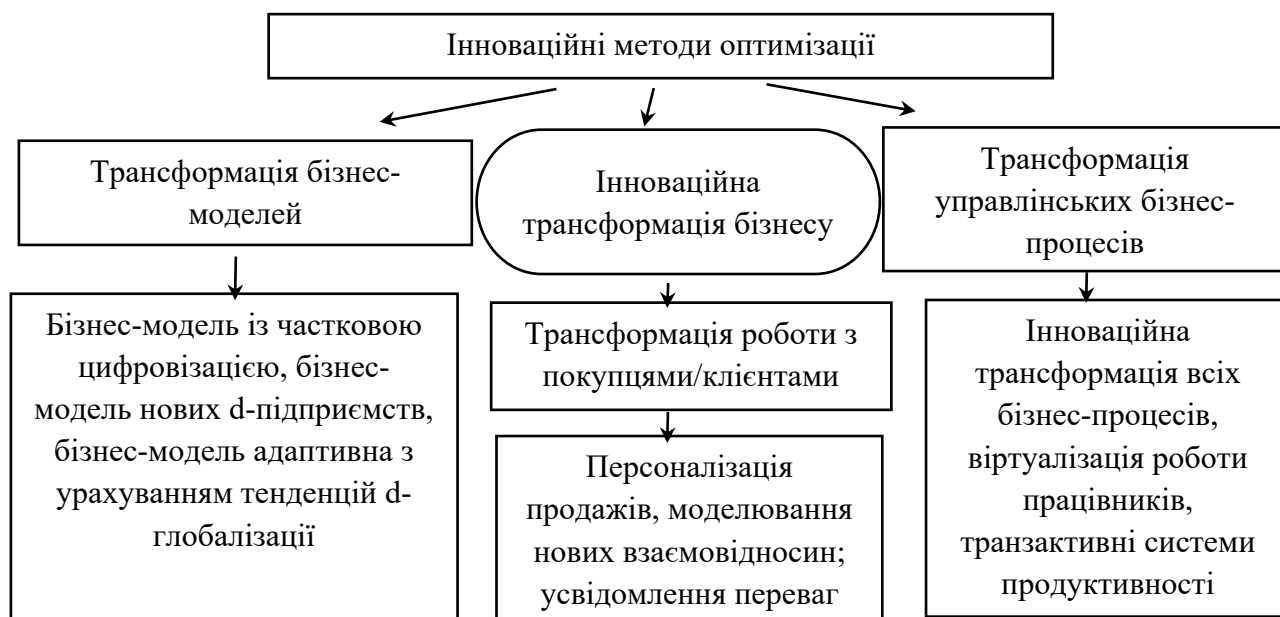

Рис. 1. Можливості інноваційних методів оптимізації

Джерело: власна розробка авторів

Ці інструменти не лише знижують бар'єри для входу на ринок, але й значно спрощують процес запуску та подальшого розвитку бізнесу. Серед основних переваг цифрової трансформації – зменшення витрат, підвищення контролю фінансів та прийняття рішень на основі наявної інформації.

Інноваційна трансформація бізнесу за допомогою технологій Big Data та штучного інтелекту створює можливість ефективно аналізувати інформаційні потоки, оперативно ухвалювати управлінські рішення, персоналізувати послуги та прогнозувати ринкові тенденції.

Експерти стверджують, що інноваційний інструментарій є вирішальним для оптимізації управлінських процесів у бізнесі. Він сприяє прискоренню ухвалення рішень, підвищенню ефективності операцій та адаптації до змін ринку. Розвиток людського капіталу та штучного інтелекту, які забезпечують упровадження сучасних управлінських моделей і вдосконалення бізнес-стратегій відіграє в цьому важливу роль [9, с. 5].

Для вдосконалення управлінських процесів в українському бізнес-середовищі необхідно дотримуватися такої послідовності дій: збір,

моделювання та аналіз даних про бізнес-процес; визначення точок інформаційного потоку; розробка інформаційних бізнес-процесів у межах загальної бізнес-структури; адаптація інформаційної системи відповідно до створеної моделі; формування автоматизованої інформаційної системи із застосуванням програмно-апаратних рішень; контроль та моніторинг бізнес-процесів, що охоплює реєстрацію їхніх параметрів у системі, планування та створення звітності [10, с. 22].

Так, завдяки соціальним мережам або SMM-просуванню бізнес може розширити ринок, збільшити обсяг і ефективно реалізувати інтернет-маркетинг. Крім того, упровадження інноваційних методів оптимізації процесів управління сприяє ефективному плануванню та керуванню обмеженими ресурсами підприємства. Автоматизація дає можливість зменшити кількість бізнес-процесів, персоналу та витрат. Упровадження інноваційних методів оптимізації процесів управління покращує спілкування з клієнтами. З огляду на це справедливо стверджувати, що основними перевагами інноваційних методів оптимізації є підвищення конкурентоспроможності продукту, лояльність клієнтів, швидка та гнучка комунікаційна політика [14, с. 247].

Використання таких технологій, як Big Data, штучний інтелект та хмарні рішення, дає змогу компаніям швидше ухвалювати стратегічні рішення, адаптуватися до змін ринку та підвищувати конкурентоспроможність. Нижче представлено інноваційні методи, що сприяють оптимізації управлінських процесів (табл. 1).

Таблиця 1

Сучасні цифрові технології управлінського обліку

Метод	Опис	Основні переваги
ERP-системи	Об'єднання фінансових, логістичних та виробничих процесів у спільну інформаційну систему	Застосування SAP для консолідації даних щодо витрат, запасів і доходів, що скорочує час на підготовку звітності

Системи бізнес-аналітики	Обробка великих масивів даних для створення звітності, візуалізації та прогнозування фінансових показників	Tableau та Power BI забезпечують оперативний аналіз витрат і оцінку прибутковості різних проєктів
Хмарні платформи	Мобільний доступ до облікових даних та можливість зберігання великих обсягів інформації	Google Cloud застосовується для організації віддаленої роботи фінансових і логістичних підрозділів
Роботизована автоматизація [11, с. 14–15]	Виконання рутинних облікових завдань, таких як обробка рахунків і створення звітів	UiPath автоматизує обробку рахунків-фактур, зменшуючи час виконання завдань із кількох годин до кількох хвилин
Штучний інтелект (ШІ) [1, с. 5]	Аналіз великих обсягів даних, прогнозування змін та автоматизація процесу прийняття управлінських рішень	Застосування ШІ для оцінки інвестиційних ризиків та прогнозування фінансових показників в реальному часі
Big Data	Аналіз великих обсягів даних для виявлення тенденцій і прийняття рішень	Прогнозування ринкових змін, персоналізація змін, оптимізація використання ресурсів
Автоматизація бізнес-процесів	Застосування програмного забезпечення для удосконалення операцій	Підвищення ефективності, зниження ймовірності людських помилок, швидке виконання завдань
Мобільні технології	Застосування мобільних платформ для управління бізнес-процесами та взаємодії	Підвищення швидкості виконання завдань та гнучкості в управлінні бізнесом, покращення доступу до клієнтів

Джерело: систематизовано авторами на основі [1], [11]

Отже, упровадження інноваційних методів оптимізації управлінських процесів є необхідною умовою для підвищення ефективності бізнесу в Україні. Це дає можливість компаніям швидше ухвалювати рішення, адаптуватися до змін ринку. Інноваційний інструментарій не лише автоматизує процеси, а й забезпечує комплексну перебудову управлінських підходів, що сприяє сталому розвитку та підвищенню конкурентоспроможності підприємств. Отже, інноваційні методи значно спрощують та пришвидшують управління бізнес-процесами, мінімізують помилки, які може зробити людина, розширюють коло можливостей для

ефективнішого використання ресурсів, упровадження нових стратегій розвитку та підвищення гнучкості бізнесу в умовах динамічного ринку [14].

Використання інноваційних методів для оптимізації управлінських процесів сприяє зниженню інтелектуального та фізичного навантаження, автоматизації виробничих процесів та підвищенню продуктивності праці в різних секторах економіки, що є важливим аспектом розвитку інформаційного суспільства. Правильне застосування сучасних технологій на підприємствах стає однією з основних умов для ефективного управління їхньою діяльністю [6].

Упровадження новітніх методів цифровізації управлінських процесів дає можливість зберігати, передавати та обробляти великі обсяги даних, що значно підвищує ефективність управління завдяки наданню керівникам підприємств нових інструментів для аналізу інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень. Оцінка застосування та можливостей інноваційних методів оптимізації управлінських процесів дає змогу підприємствам визначити рівень їхньої інтеграції в систему управління та сформулювати концепцію розвитку [2, с. 72].

Основним аспектом цього процесу є чітке уявлення про трансформацію бізнесу та створення нових можливостей для покращення ефективності управлінських рішень.

Для досягнення цієї мети необхідно: інвестувати в дослідження та розробку інноваційних рішень, тестувати нові управлінські моделі через пілотні проєкти, а також налагоджувати стратегічні партнерства з технологічними компаніями, стартапами та науковими установами.

Комплексний підхід до цифрової трансформації управління сприяє підвищенню конкурентоспроможності, адаптивності підприємств та ефективності функціонування в умовах динамічного ринку. Упровадження сучасних інформаційних технологій забезпечує не лише автоматизацію бізнес-процесів, а й сприяє впровадженню передових управлінських практик, що дає

можливість компаніям швидко адаптуватись до змін, удосконалювати внутрішні процеси та використовувати кращі світові методи менеджменту для стійкого розвитку в цифровому середовищі [3]

Цифрові платформи та інноваційні технології відіграють важливу роль в оптимізації управлінських процесів у бізнес-середовищі України. Світовий досвід упровадження програм Smart City демонструє, що ефективне використання цифрових рішень у сферах транспорту, логістики та енергоощадження сприяє підвищенню конкурентоспроможності. Функціонування інфраструктури великих даних дає змогу оперативно реагувати на зміни та покращувати систему управління [12]

В українському бізнес-середовищі інноваційний інструментарій активно використовуються як великими корпораціями, так і малими та середніми підприємствами. Наприклад, «Нафтогаз України» створив департамент цифрових інновацій для управління енергоресурсами, тоді як приватні клініки впроваджують системи управління записами пацієнтів, що покращує якість медичних послуг. У сфері послуг ресторанний та готельний бізнес застосовує онлайн-резервації для підвищення ефективності роботи.

Державні підприємства, такі як «Укрпошта», використовують інноваційні інструменти для поліпшення прозорості та оптимізації логістичних процесів. У сфері туризму, наприклад, агентства, такі як «Drive Tour», застосовують месенджер-спільноти для ефективної взаємодії з клієнтами, тоді як агросектор упроваджує системи моніторингу врожайності. Отже, інноваційні інструменти надають бізнесу значні можливості, стимулюючи автоматизацію процесів, покращення комунікацій та посилення конкурентоспроможності компаній у межах цифрової економіки.

Відтак, враховуючи загальні тенденції впровадження цифрових технологій у відповідних галузях, доцільно ілюстративно показати динаміку впливу інноваційних методів на діяльність підприємств (табл. 2). Як можемо бачити, інновації стали безальтернативним стратегічним напрямом розвитку

підприємств. Організації, що активно застосовують сучасні методи, мають вищу ефективність та демонструють швидший розвиток порівняно з конкурентами [5].

Таблиця 2

Вплив інноваційних методів на ефективність підприємств у різних галузях

Галузь	Показник	До впровадження	Після впровадження	Зміна (%)
Енергетика («Нафтогаз України»)	Витрати на управління ресурсами (млн грн)	200	170	-15%
	Час на аналіз споживання енергії (днів)	10	2	-80%
Медицина (приватні клініки)	Час обробки запису пацієнта (хв)	15	5	-66%
	Рівень задоволеності пацієнтів (%)	75	90	+20%
Ресторанний і готельний бізнес	Кількість помилок у бронюванні (%)	10	2	-80%
	Середній час обробки замовлення (хв)	8	4	-50%
Логістика («Укрпошта»)	Час доставки по Україні (днів)	5	3	-40%
	Витрати на логістичні операції (млн грн)	500	420	-16%
Туризм («Drive Tour»)	Час обробки заявки клієнта (год)	6	1	-83%
	Кількість повторних звернень клієнтів (%)	40	60	+50%
Агросектор	Витрати на моніторинг врожайності (млн грн)	5	3	-40%
	Точність прогнозу врожайності (%)	70	90	+28.5%

Джерело: систематизовано авторами на основі [16]

Впровадження інноваційних технологій у бізнес-процеси сприяє оптимізації управлінських та виробничих операцій, що безпосередньо впливає на ефективність підприємств. Зменшення операційних витрат, підвищення

продуктивності праці, зниження рівня браку та скорочення часу простою обладнання є ключовими показниками, що демонструють позитивний ефект цифрової трансформації. У таблиці 3 наведено порівняльний аналіз основних показників діяльності підприємств до та після впровадження інноваційних технологій.

Таблиця 3

Вплив впровадження інноваційних технологій на показники діяльності
підприємств

Показник	До впровадження	Після впровадження	Зміна (%)
Операційні витрати (млн грн)	100	85	-15%
Продуктивність праці (одиниць продукції/год)	50	60	+20%
Рівень браку (%)	5	3	-40%
Час простою обладнання (год/місяць)	20	10	-50%
Рівень задоволеності персоналу (%)	70	85	+21.4%
Показник	До впровадження	Після впровадження	Зміна (%)
Операційні витрати (млн грн)	100	85	-15%
Продуктивність праці (одиниць продукції/год)	50	60	+20%
Рівень браку (%)	5	3	-40%
Час простою обладнання (год/місяць)	20	10	-50%
Рівень задоволеності персоналу (%)	70	85	+21.4%

Джерело: систематизовано авторами на основі [11]

Як свідчать наведені дані таблиці 3, цифровізація та автоматизація бізнес-процесів значно покращують ефективність роботи підприємств. Зменшення операційних витрат на 15%, зростання продуктивності праці на 20% і скорочення часу простою обладнання на 50% демонструють суттєві переваги інноваційних підходів до управління. Крім того, покращення рівня задоволеності персоналу на 21,4% дозволяє стверджувати, що технологічні зміни сприяють створенню сприятливого робочого середовища. Таким чином,

адаптація інноваційних технологій є стратегічно важливим кроком для підвищення конкурентоспроможності підприємств у сучасних умовах.

На сьогодні основними перешкодами до трансформації бізнесу є високі витрати на інвестиції в новітні технології та недостатнє управління процесом модернізації на рівні компаній [11]. Крім того, нечітке розуміння шляхів адаптації до цифрової економіки призводить до повільної та безсистемної інноваційної трансформації бізнес-процесів. Також недостатнє впровадження цифрових технологій на підприємствах часто пов'язане з низьким рівнем цифрової грамотності працівників, опором змінам, відсутністю інвестицій у технології, чіткої стратегії цифрової трансформації та недостатньо розвиненою інфраструктурою. Основними бар'єрами цифровізації, за оцінками самих підприємців, є незацікавленість керівників компаній у переході на цифровий формат та бюджетні обмеження на впровадження цифрових технологій [4].

Іншою важливою перешкодою є суперечності між традиційними управлінськими методами та інноваційними підходами, які вносять цифрові технології. Значна кількість підприємств зберігають централізовану ієрархічну структуру управління, що перешкоджає впровадженню гнучких цифрових платформ, орієнтованих на децентралізацію прийняття рішень.

До цього списку варто додати проблеми кібербезпеки. Збільшення обсягів даних і застосування хмарних технологій призводять до нових ризиків, таких як витоки інформації, кібератаки та шахрайство. Для багатьох компаній захист даних залишається складним питанням через відсутність цілісного підходу до кібербезпеки. Це особливо критично для фінансової сфери, де кожна помилка в захисті даних може спричинити значні матеріальні втрати.

Для покращення ефективності та швидкості впровадження інноваційних методів оптимізації управлінських процесів у бізнес-середовищі України Європейська інноваційна рада надала фінансову підтримку в розмірі 20 млн євро для розвитку інновацій в межах проєкту Seeds of Bravery, що триватиме з

2023 по 2025 рік. У 2023 році субсидії для українських стартапів та інноваційних підприємств склали 12 млн євро, зокрема для залучення додаткових інвестицій, просування українських проєктів, навчання підприємців та забезпечення доступу до міжнародних ринків. Ці ініціативи сприяють інтегруванню української інноваційної екосистеми в європейські мережі. Також компанії можуть подавати заявки на отримання грантів до 60 000 євро.

Інноваційна трансформація українського бізнесу стає важливим чинником зростання конкурентоспроможності та розвитку підприємств. Цей процес активізує нові можливості для бізнесу, серед яких покращення впізнаваності через присутність у цифровому просторі, встановлення нових каналів взаємодії з клієнтами, фокус на потребах споживачів, прийняття ефективних рішень, стимулювання інновацій та полегшення комунікації й колективної роботи завдяки сучасним цифровим інструментам.

Для успішної реалізації інноваційних ініціатив підприємствам необхідно брати до уваги головні аспекти використання інноваційного інструментарію, зокрема технічну готовність, фінансове забезпечення, адаптацію бізнес-процесів. Інтеграція інноваційного інструментарію в управлінський облік українських підприємств здатна створити нову динаміку в бізнес-процесах, поєднуючи технологічні інновації з сучасними підходами до управління. Це дасть можливість підприємствам швидше обробляти дані, зокрема фінансові, виробничі та логістичні показники, а також модернізувати інфраструктуру для підвищення стабільності інформаційних систем і мінімізації технічних збоїв.

Окремим важливим етапом є навчання персоналу роботі з новими цифровими платформами, що не тільки підвищить продуктивність, але й дасть можливість сформувати культуру інновацій у компанії. Це стане рушійною силою змін, сприяючи оптимізації процесів і впровадженню нових ідей для подальшого розвитку.

Успішні приклади підприємств, які інтегрували інноваційні інструменти, підтверджують, що підготовлений персонал може значно покращити ефективність роботи, автоматизуючи рутинні процеси та створюючи основу для стратегічного управління. Так, логістичні компанії, що впроваджують хмарні платформи для управління маршрутами, зменшують витрати на транспортування та підвищують точність і швидкість виконання замовлень. Інноваційні інструменти відкривають широкі можливості для прогнозування, що дає можливість підприємствам знижувати ризики, спричинені динамічними змінами ринку.

Для подальшого розвитку цифрових ініціатив в Україні необхідно зосередитися на трьох основних напрямках: 1) активне залучення інвестицій в інфраструктуру та технології для підтримки інноваційних рішень на всіх етапах бізнес-процесів; 2) розвиток інноваційних навичок персоналу, що є основою успішної трансформації; 3) посилення співпраці між підприємствами та технологічними партнерами для ефективного використання нових платформ і рішень, що сприятиме зниженню витрат та підвищенню конкурентоспроможності українських компаній у глобальному середовищі.

Висновки. Інноваційні методи оптимізації управлінських процесів на сучасному етапі стали невіддільною частиною реконструкції та модернізації бізнес-середовища України. Використання потенціалу інноваційних технологій, узгодження управлінських процесів із глобальними тенденціями є критично важливим для стабільного зростання та стійкості України в умовах викликів сьогодення.

Інноваційні методи оптимізації управлінських процесів кардинально змінюють традиційні підходи до управлінських функцій, перетворюючи їх із інструменту моніторингу фінансових показників на стратегічний механізм управління. Вони сприяють підвищенню точності даних, скороченню часу для обробки інформації та вдосконаленню аналітичного потенціалу підприємств, що є надзвичайно важливим у сучасному конкурентному середовищі. Було

розроблено рекомендації для модернізації підприємств, які передбачають усебічний аудит цифрової зрілості, модернізацію технічної інфраструктури, розвиток людського капіталу через навчання персоналу та адаптацію бізнес-процесів до нових умов оцифрування.

Упровадження аналітичних платформ для прогнозування та прийняття рішень дасть змогу бізнесу не лише адаптуватися до ринкових змін, а й проактивно визначати шляхи свого розвитку. Застосування стратегічного підходу, заснованого на інноваційних методах оптимізації управлінських процесів, дасть можливість здійснити комплексну та системну трансформацію підприємства в умовах сучасного ринку, забезпечуючи ефективне використання новітніх технологій для досягнення конкурентних переваг та сталого розвитку.

Список використаних джерел

1. Пушкар І. В., Гладчук Г. Г., Храпач К. Г. Диджиталізація як інструмент оптимізації управлінського обліку на підприємствах України. *Економіка та суспільство*. 2024. № 69. с.1-11. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5159/5104> (дата звернення: 07.01.2025).

2. Райчева Л. І., Горбаньова В. О. Цифрова трансформація бізнес-процесів як основна складова формування стратегії розвитку підприємств. *Економічний вісник НТУУ "Київський політехнічний інститут*. 2024. № 30. С.71-76. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/acb59557-4126-4796-9778-968648c62351/content> (дата звернення: 07.01.2025).

3. Бужимська К. О., Желіховська М. В. Сучасні тенденції та моделі розвитку підприємництва в умовах цифрової економіки. *Підприємництво і торгівля*. 2021. № 28. С. 15–19. URL: journals-lute.lviv.ua/index.php/pidpr-torgi/article/view/779 (дата звернення: 07.01.2025).

4. Панчук А. С., Малькова К. О. Теоретичні основи формування цифрової стратегії підприємств. *Економіка та суспільство*. 2021. № 34. 8 с. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-76> (дата звернення: 07.01.2025).
5. Голобородько А. Ю. Цифрова економіка: підходи та особливості розвитку. *Бізнес Інформ*. 2022. № 9. С. 10–18. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-9-10-18> (дата звернення: 07.01.2025).
6. Гринько Т. В., Гвініашвілі Т. З. Формування системи конкурентоспроможності суб'єктів підприємництва в умовах цифровізації. Підприємництво: сучасні виклики, тренди та трансформації: колективна монографія/ за заг. ред. Гринько Т.В. Вид-во: ФОП Біла К.О. 2023. С. 121–186. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2440/2360> (дата звернення: 07.01.2025).
7. Євтух А. І., Вівтоніченко Я. В., Космін В. Р. Інноваційні підходи до управління бізнес-процесами на підприємстві. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2023. № 5-6. С.16-22. URL: n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2023/306-307/pdf/16-22.pdf (дата звернення: 07.01.2025).
8. Томах В. В., Сігаєва Т. Є., Мартиненко М. В. Цифрова трансформація управління підприємствами України у контексті сталого розвитку: інноваційні рішення, креативні технології. *Академічні візії*. 2023. № 18. 11 с. URL: repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/29339/1/Стаття%20Томах%2c%20Сігаєва%2c%20Мартиненко.pdf (дата звернення: 07.01.2025).
9. Боднар Д. В., Семенюк С. В. Конкурентоспроможність підприємства в умовах цифрової економіки. *Цифрова економіка як фактор інновацій та сталого розвитку суспільства: матеріали III міжнар. наук. практ. конф. учених та студентів*. Тернопіль, 2022. С. 5–7. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/40116/2/III_MNPK_2022_Bodnar_D-Competitiveness_of_the_enterprise_5-7.pdf (дата звернення: 07.01.2025).

10. Лазебник Л. Л., Войтенко В. О. Інформаційна інфраструктура в цифровізації бізнес- процесів підприємства. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2020. № 42. С. 18–22. URL: <https://doi.org/10.32841/2413-2675/2020-42-3> (дата звернення: 07.01.2025).

11. Обіход С. В. Імплементация інформаційно-комунікаційних технологій у систему управління бізнес-процесами вітчизняних підприємств у контексті розвитку цифрової економіки. *Економіка, управління та адміністрування*. 2021. № 4(98). С. 10–17. URL: [https://doi.org/10.26642/jen-2021-4\(98\)-10-17](https://doi.org/10.26642/jen-2021-4(98)-10-17) (дата звернення: 07.01.2025).

12. Byelikova M. V., Bezkhlibna A. P., Polyezhayev Y. G., Zaytseva V., Pukhalska H. Informational and Digital Business Security in Tourism as a Component of the Coastal Region Competitiveness. *Data-Centric Business and Applications. Lecture Notes on Data Engineering and Communications Technologies* / Semenov, A., Yерifanova, I., Kajanová, J. (eds). Vol 195. Cham: Springer, 2024. P. 117–145. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-54012-7_6 (дата звернення: 07.01.2025).

13. Шахаєв С. В., Сунцова О. О. Управління та аналіз конкурентоспроможністю сільськогосподарського підприємства в умовах формування цифрової економіки. Збірник статей Навчально-наукового інституту економіки, оподаткування та митної справи. Серія «наукові роботи студентів УДФСУ». 2020. Т. 2, № 1. URL: surl.gd/egjlcd (дата звернення: 07.01.2025).

14. Шевченко О. Л., Стрілець А. Ю. Цифровізація бізнес-процесів під час війни. Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи: збірник тез та доповідей III міжнар. наук. практ. конф. (м. Київ, 08 грудня 2022 р.). Київ, 2022. С. 246–247. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/8abbd526-f00d-4401-ab12-f4e8478702b5/content> (дата звернення: 07.01.2025).

15. Шкляр В. М., Петухов А. О. Роль цифрових технологій в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю підприємств. *Управління та*

адміністрування в умовах протидії гібридним загрозам національній безпеці: матеріали міжнар. наук. практ. конф. (м. Київ, 22 листопада 2022 р.). Київ, 2022. С. 232–235. URL: surl.gd/exgvxj (дата звернення: 07.01.2025).

16. Євтушенко Н. М., Стеценко Д. І. Цифрова трансформація бізнесу в умовах війни в Україні: виклики та можливості. *Економічний простір*. 2024. № 191. С.211-216. URL: <https://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/1558> (дата звернення: 07.01.2025).

17. Криворучко Г. В., Аванесова Н. Е., Гетьман О. О., Ткачук Д. В. Теоретико-практичні рекомендації: найм та управління персоналом підприємства. *Науковий вісник будівництва*. 2021. Т. 106, №4. С. 208-213. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nvb_2021_106_4_36(дата звернення: 07.01.2025).